

**БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра русского языка**

**Аннотация к дипломной работе
«Грамматические омонимы русского языка»**

Белик Наталья Владимировна

Научный руководитель –
доцент
Леонович В. Л.

РЕФЕРАТ

В дипломной работе 50 страниц, 8 таблиц, 31 использованный источник.

Ключевые слова: ОМОНИМИЯ, ЛЕКСИЧЕСКИЕ И ГРАММАТИЧЕСКИЕ ОМОНИМЫ, ГРАММАТИЧЕСКИЕ ОМОФОРМЫ, ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ОМОНИМЫ, ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ОМОФОРМЫ, ОМОНИМИЧЕСКИЙ РЯД.

Объект исследования – грамматические омонимы русского языка.

Цель работы – выявить особенности рядов грамматических омонимов в современном русском языке с учетом параметрического и морфологического аспектов.

Задачи исследования:

- 1) изучить основную научную литературу по теме исследования;
- 2) определить объем понятия «грамматическая омонимия»;
- 3) охарактеризовать место грамматических омонимов и смежных с ними единиц в системе современного русского языка;
- 4) составить картотеку грамматических омонимов;
- 5) выявить объем рядов грамматических омонимов;
- 6) описать морфологические особенности грамматических омонимов на основе анализа их категориального грамматического значения и способности к словоизменению.

Источник материала – «Словарь омонимов и омоформ русского языка» Ю. Н. Гребеневой (М., 2011). Общее количество исследуемых лексем составляет 750 единиц.

В работе использован преимущественно описательный метод исследования, основанный на анализе фактов языка; в ходе описания применялись следующие приемы: прием лингвистического наблюдения, прием классификации и систематизации, статистический анализ.

Проведенное нами исследование позволяет говорить о том, что грамматическая омонимия – одно из сложных и недостаточно изученных явлений в русском языке. Это объясняется отсутствием у лингвистов четкой позиции не только относительно теории происхождения омонимов, но и относительно тех дифференциальных критериев, по которым омонимы, с одной стороны, можно выделять среди других групп слов, входящих в состав русского языка; с другой стороны, классифицировать изнутри.

Грамматические омонимы (и смежные с ними явления) представляют собой особый класс слов русского языка, который характеризуется наличием определенных черт и требует дальнейшего изучения. Такое изучение можно считать перспективным.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца: 50 старонак, 8 табліц, 31 крыніца.

Ключавыя словы: АМОНІМЫ, ЛЕКСІЧНЫЯ І ГРАМАТЫЧНЫЯ АМОНІМЫ, ГРАМАТЫЧНЫЯ АМАФОРМЫ, ФУНКЦЫЯНАЛЬНЫЯ АМОНІМЫ, ФУНКЦЫЯНАЛЬНЫЯ АМАФОРМЫ, АМАНІМІЧНЫ РАД.

Аб'ект даследавання: граматычныя амонімы рускай мовы.

Мэта даследавання: выявіць асаблівасці радоў граматычных амонімаў ў сучаснай рускай мове з улікам параметрычнага і марфалагічнага аспектаў.

Задачы:

- 1) вывучыць асноўную навуковую літаратуру па тэме даследавання;
- 2) вызначыць аб'ём паняцця “граматычная амонімы”;
- 3) ахарактарызаваць месца граматычных амонімаў і сумежных з імі адзінак у сістэме сучаснай рускай мовы;
- 4) класіфікаваць картатэку граматычных амонімаў;
- 5) выявіць аб'ём радоў граматычных амонімаў;
- 6) апісаць марфалагічныя асаблівасці граматычных амонімаў на аснове аналізу іх катэгарыяльнага граматычнага значэння і здольнасці да словазмянення.

Асноўнай крыніцай моўнага матэрыялу з'яўляецца «Слоўнік амонімаў і амаформ рускай мовы» Ю. Н. Грэбеневай (М., 2011). Агульная колькасць прааналізаваных лексем – 750 адзінак.

У працы выкарыстаны пераважна апісальны метады даследавання, заснаваны на аналізе фактаў мовы; у ходзе апісання ўжываліся наступныя прыёмы: прыём лінгвістычнага назірання, прыём класіфікацыі і сістэматызацыі, статыстычны аналіз.

Праведзенае даследаванне дазваляе сцвярджаць, што граматычная аманімія – адна з складаных і недастаткова вывучаных з'яў у рускай мове. Гэта тлумачыцца адсутнасцю ў лінгвістаў выразнай пазіцыі не толькі адносна тэорыі паходжання амонімаў, але і адносна тых дыферэнцыяльных крытэрыяў, па якіх амонімы, з аднаго боку, можна вылучаць сярод іншых груп слоў, якія ўваходзяць у склад беларускай літаратурнай мовы; з другога боку, класіфікаваць іх знутры.

Граматычныя амонімы (і сумежныя з імі з'явы) ўяўляюць сабой асаблівы клас слоў рускай мовы, які характарызуецца наяўнасцю пэўных рысаў і патрабуе далейшага вывучэння. Такое вывучэнне можна лічыць перспектыўным.

ABSTRACT

Thesis: 50 pages, 8 tables, 31 sources.

Key words: HOMONYMY, LEXICAL AND GRAMMAR HOMONYMS, GRAMMAR HOMOFORMS, FUNCTIONAL HOMONYMS, FUNCTIONAL HOMOFORMS, HOMONYMOUS ROW.

Object of the research: grammar homonyms of the Russian language.

Purpose of the research: to reveal the peculiarities of the rows of grammatical homonyms in the present-day Russian language, taking into account the parametric and morphological aspects.

Tasks:

- 1) to study the main scientific sources on topic of the research;
- 2) to determine the concept of ‘grammatical homonymy’;
- 3) to describe the place of grammatical homonyms and units related to them in the system of the present-day Russian language;
- 4) to compile a file of grammatical homonyms;
- 5) to reveal the volume of rows of grammatical homonyms;
- 6) to describe the morphological features of grammatical homonyms on the basis of an analysis of their categorical grammatical meaning and the ability to the word change.

The main source of linguistic material is the “Dictionary of homonyms and homoforms of the Russian language” by Yu. N. Grebenyova (M., 2011). The total number of words analysed is 750 units.

During the work, the descriptive research method based on the analysis of the facts of the language was mainly used, the description involved the following techniques: linguistic observation, classification and systematization, statistical analysis.

The research held allows us to conclude that grammatical homonymy is one of the complex and insufficiently studied phenomena in the Russian language. This is due to the lack of a clear position among linguists regarding not only the theory of the origin of homonyms, but also the differential criteria by which homonyms, on the one hand, can be distinguished among other groups of words that make up the Russian language; and can be classified from the inside, on the other hand.

Grammatical homonyms (and phenomena related to them) form a special class of words in the Russian language, which is characterized by the presence of certain traits and requires further study. This study seems promising.